

MESLEK SEÇİMİ

Meslek; insanlara yararlı mal veya hizmet üretmek ve karşılığında bir gelir elde etmek için yapılan belli bir eğitimle kazanılan ve kuralları toplumca belirlenmiş faaliyetler bütünüdür.

İş ve meslek birbiri ile çok ilişkili ve sıkça karıştırılan kavramlardır. Bir kimsenin mesleği olabilir ancak işi olmayabilir. İş nedir diye baktığımızda; mesleki bilgi ve becerilerin uygulamaya konulmasıdır.

- Meslek seçimi detaylı olarak düşünülmesi, araştırılması gereken bir durumdur. Çünkü seçtiğimiz mesleği uzun yıllar yapacağız ve bu meslek hayat biçimimizi belirleyecektir. Bu açıdan bizim için en doğru mesleği belirleyebilmek için öncelikle kendimizi iyi tanımalı ve ne istediğimizi, ne istemediğimizi iyi belirlemeliyiz.
- Mesleği belirlemeden önce kendimize aşağıdaki bazı soruları sormalı ve bu soruların cevaplarına göre meslek alanı belirlemeliyiz.
 - Seçmeyi düşündüğüm alan ilgilerime, yeteneklerime, değerlerime, kişilik özelliklerime uygun mu?
 - Bu mesleğin getireceği yaşam biçimi beni mutlu edecek mi?
 - Bu bölüm bana bir meslek kazandıracak mı? vb.

Seçtiğimiz meslek yaşamımızda neleri etkiler?

- Gelir düzeyi
- Sosyal statü
- Özel yaşam ve sosyal ilişkiler
- Zamanı kullanma biçimi
- Kendimizi ifade etme, gerçekleştirme fırsatı

Meslek - Kişisel Özellik İlişkisi

Bireyin meslek seçiminde isabetli olabilmesi kişilik özelliklerini çok iyi tanıyıp bu özellikleri gerektiren mesleklere yönelmesine bağlıdır. Burada birey kendisine “**Karakterim nasıl?**” sorusunu sormalıdır.

Atak, girişken, çekingen, uysal, hırslı, idealist, hayal gücü zengin, realist, mantıklı, sinirli, kendi başına buyruk, alçak gönüllü, düzenli, kurallara bağlı vb. çok çeşitli kişilik özelliklerinden bireylerin hangisine sahip olduğunu belirlemesi ve seçimini de bu doğrultuda yapması gerekir.

Meslek - Yetenek İlişkisi

Yetenek belli bir eğitimden yararlanma gücüdür. Bireyin hangi eğitim programında başarılı olabileceğini gösterir. Burada birey kendisine “**Neleri Yapabilirim?**” sorusunu sormalıdır.

Yetenek meslekteki başarıyı etkileyen etkenlerden biridir ve temel gerekliliktir. Seçtiği mesleğin gerektirdiği azami yetenek düzeyine sahip olmayan bireyin o meslekte başarılı olması zordur. Bunun yanında sahip olduğu yeteneklerinin altında bir yetenek düzeyi gerektiren mesleğe yönelmiş bireyin o meslekte doyum alması da zordur.

Meslek - İlgi İlişkisi

Yetenekler bireyin hangi eğitim programında daha başarılı olabileceğini gösterirken; ilgiler, bireyin hangi alanlarda hangi faaliyetlerle uğraşmaktan zevk alacağını belirler. İlgiler, yetenekle ilişkilidir. İlgi duyduğumuz alanlar, çoğunlukla yetenekli olduğumuz alanlardır. Burada birey kendisine “**Neleri yapmaktan hoşlanırım?**” sorusunu sormalıdır.

Birey, ilgi duyduğu, hoşlandığı şeyleri severek yapar. Bireyin ilgi duymadığı bir faaliyete yönelmesi hem mesleki doyumunu, hem de başarısını olumsuz olarak etkileyecektir.

Meslek - Değer İlişkisi

İş değerleri, bireyin meslekte nelere önem verdiğini, beklentilerini, isteklerini, mesleki faaliyetin sonunda elde etmek istediği olanakları gösterir.

Kazanç, yaratıcılığı kullanma, liderlik, yeteneğini kullanma, işbirliği, ün sahibi olma, sosyal statü, düzenli yaşam, değişiklik gibi değerler vardır. Birey bu değerlerden kendisi için önemli olan veya önemli olanları belirlemelidir. Kendisine belirlediği bu değerleri sağlayacak mesleğe yönelmelidir.

Burada birey kendisine “**Ne İstiyorum? Benim için ne ifade ediyor?**” sorusunu sormalıdır.

MESLEK SEÇME SÜRECİ

Kişisel ve sosyal özelliklerimiz, içinde bulunduğumuz ülkenin politik ve ekonomik yapısı, eğitim sistemi, iş bulma olanakları ve bunlarla birlikte şans faktörü de meslek seçimimizde oldukça etkilidir. Meslek seçme sürecini dört aşamada yapmak etkilidir;

- **Kendimizi tanıma:** Kişisel özelliklerimizi, yeteneklerimizi, ilgilerimizi, değerlerimizi tanımalıyız.
- **Çevremizi tanıma:** Aile ve yaşanan ortamdaki eğitim ve iş olanaklarını bilmek, çevremizdeki olanakların neler olduğunu bilmek, ülkemizin meslek seçme ile ilgili politikasını da bilmemiz gerekmektedir.
- **Karar verme:** Kendimizi ve çevremizdeki olanakları dikkate alarak uygun olabilecek meslekleri belirleyip, bu mesleklerle ilgili istenen ya da istenmeyen durumları karşılaştırarak uygun olabilecek meslek grubuna karar vermemiz gerekmektedir.

- **Harekete geçme:** Kiři seçtiği mesleği edinebilmek için kendisine bir takım hedefler koymalıdır. Belirlediği hedefe ulaşmak için eğitsel ve mesleki açıdan planlar yapmalıdır. Daha sonra da bu planları hayata geçirmek için harekete geçmelidir

MESLEK SEÇİMİNDE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- ✓ Mesleğe Hazırlanma (Mesleğin Eđitimi)
- ✓ Mesleğe Girmek İçin Aranan zellikler
- ✓ alışma Ortamı ve Koşulları
- ✓ Mesleğin Getireceği Kazanç
- ✓ Mesleğin Görevleri
- ✓ Meslekte İlerleme
- ✓ alışma Alanları ve İř Bulma Olanakları

UNUTMAYALIM YILLAR İÇİNDE İLGİLERİMİZ, YETENEKLERİMİZ, DEĞERLERİMİZ DEĐİŐEBİLİR VEYA GELİŐEBİLİR ANCAK GÜVENİLİR ANKETLERLE ŐU AN BUNU BELİRLEYEBİLİRİZ.

ULUSAL MESLEKİ BİLGİ SİSTEMİNDEKİ ANKETLER ŐU AN BİZE BİLGİ ALMA AÇISINDAN KATKI SAĞLAYABİLİR. BUNUN HAKKINDA DETAYLI BİLGİ ALMAK İÇİN PSİKOLOJİK DANIŐMA VE REHBERLİK SERVİSİMİZE BAŐVURABİLİRSİNİZ.

KAYNAKÇA

Psikolojik Danıřma ve Rehberlik Servisi

<http://mbs.meb.gov.tr/>

<http://www.osym.gov.tr/TR,1369/meslek-seciminde-bilinmesi-gerekenler.html>